

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	6.Kf.700.388/2025/8.
A felperes:	felperes1 (cím1) dr. Kuchár Zoltán ügyvéd (felperesi képviselő címe)
A felperes képviselője:	Honvédelmi Minisztérium (cím2)
Az alperes:	
Az alperes képviselője:	dr. Ott Olivér kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közfoglalkozási jogviszonyból eredő igény (kártérítés) érvényesítése
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (58. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Győri Törvényszék 6.K.700.876/2023/57. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 263.525 (kétszázhatvanháromezer-ötszázhuszonöt) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes szerződéses katonai szolgálati jogviszonyban állt a Magyar Honvédség névű Lövészdandár állományában, gépkocsivezető beosztásban, őrzetű rendfokozatban. 2021. november 11-én a típusú típusú terepjáró tehergépjárművel a helység lőterre (gyakorlótér) lőszert szállított. Megérkezését követően kiszállt a teherautó vezetőfülkéjéből, és a gépjárműre rendszeresített fellépőn háttal lefelé jobb lábbal lelépett a

földre, miközben a bal lába még a vezetőfülke alsó lépcsőfokán volt. A jobbláb talajt érését követően arra ránehezedett, majd reccsenést hallott és fájdalmat érzett a jobb térdében. A baleset következtében a felperes a jobb térdkalács inkomplett törését és a jobb térd belső oldalszalag sérülését szenvedte el. A sérülésekből maradandó károsodás nem, azonban szubjektív panaszok (terhelés-csökkenés, fájdalom) alakult ki.

[2] A felperes össz-szervezeti egészségkárosodása a balesetből eredően 5%-os; a teherbíró-képessége csökkent, amely 10%-os mértékű munkaképesség-csökkenéssel járt; könnyű és közepesen nehéz fizikai munka végzésére alkalmas, azonban olyan feladatok végzésében már akadályozott, amelyek igénylik a jobb térd fokozott erő kifejtését. A balesetet követő keresőképtelen állománya alatt 2022. februárig gondozó és házi segítő igénybevételére szorult, gondozóra napi 1 óra, házi segítőre heti 1-2 óra időtartamban, amit hozzátartozói láttak el.

[3] Az alperes szakorvosa még aznap, 2021. november 11-én a jobb térd rándulását állapította meg; nem szűnő fájdalom miatt 2021. december 8-án a házi orvosa is megvizsgálta és beutalta a kórházba; 2021. december 15-én kórházi vizsgálat keretében a jobb térdet érintő belső zavart diagnosztizáltak, amely a térdkalács (patella) törés utáni állapotának felel meg. Az MRI vizsgálat a jobb térdkalács inkomplett törését és a jobb térd belső oldalszalag sérülését igazolta. A felperes balesetét 2021. december 16-án kelt szám1 számú baleseti kivizsgálási jegyzőkönyvben rögzítették; az alperes 2022. április 4-én határozat1. számú határozatával szolgálati kötelemekkel összefüggőnek minősítette.

[4] A felperes kártérítési igényt terjesztett elő a balesettel összefüggésben a munkáltató felé. Az alperes hivatal1 határozat2. számú határozatával a felperes kártérítési igényét elutasította. Nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes egészségkárosodása kizárólag a 2022. (helyesen 2021.) november 11-i honvédelmi baleset következménye, és azt sem, hogy az milyen mértékben járult hozzá a felperes egészségi állapotának kialakulásához. A fellebbezés folytán eljár az alperes az határozat3. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta és a felperes fellebbezését elutasította. A másodfokú határozat indoklásában az elsőfokú döntésben foglaltakon túl rögzítette, hogy a felperes nem igazolt olyan helyzetet, körülményt, ami kétséget kizáróan alátámasztaná, hogy a térdproblémája a 2021. november 11-i baleset következménye, nem tisztázta az általa csatolt orvosi dokumentációban felmerült ellentmondásokat, így nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének. A kártérítés alóli mentesülés körében kifejtette, hogy az alperest nem terheli mulasztás abban, hogy a balesetet nem tudta megelőzni vagy megakadályozni. Az ítélezési gyakorlatra utalva hivatkozott arra, hogy egy rossz lépésből, egy rossz mozdulatból eredő baleset a munkavállaló részéről elháríthatatlan és kizárólagos magatartásnak minősül, ezért a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

A felperes keresete, az alperes védirata

[5] Az alperes másodfokú kártérítési határozatával szemben a felperes keresetet terjesztett elő a 2021. november 11-én bekövetkezett munkabalesetéből eredően 4.000.000 forint sérelemdíj, 320.000 forint vagyoni kártérítés és 10.000 forint havi járadék iránt, valamint mindezek után késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését. A munkáltató objektív kártérítési felelősségére hivatkozott, mert a baleset szolgálati kötelezettségei teljesítése közben következett be, a gépjárműből való kiszállás nem minősülhet működési körön kívüli elháríthatatlan oknak. Sérelmezte, hogy az alperesnél lefolytatott kártérítési eljárás során orvosszakértő bevonására nem került sor és az összecszerülésre részletes nyilatkozatot tett.

[6] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a gépjárműről történő lelépés egy rossz mozdulat következménye, amely a munkáltató részről elháríthatatlan és a munkavállaló kizárólagos magatartásának minősül, mert a munkavállaló figyelmetlenségének, szándékos vagy gondatlan szabályszegő magatartásának megakadályozására a munkáltatónak törvényes lehetősége nincs. Vítatta a felperes kárigényét, valamint az egyes kárelemek bizonyíthatatlanságát állította.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[7] Az elsőfokú bíróság a keresetet részben alaposnak ítélte, ezért kötelezte az alperest 4.000.000 forint sérelemdíj, 90.000 forint gondozási költség és 2021. december 27. napjától járó késedelmi kamata, 60.000 forint házi segítő költsége és 2022. december 27. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá az alperest 300.000 forint perköltség, valamint 339.275 forint állam által előlegezett költség megfizetésére. Rendelkezett továbbá 25.537 forint állam által előlegezett költség és 266.400 forint elsőfokú illeték állam általi viseléséről.

[8] Ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (1) bekezdés, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 300. § (1) bekezdés, a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 168. § (6)-(8) bekezdései, 172. § (1)-(3) bekezdés, (5) bekezdés, (7) bekezdés b) pontja, 173. § (1a) bekezdés, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdés, 2:43. § a) pont, 2:52. § (1)-(3) bekezdés rendelkezéseire alapította.

[9] Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felperes munkabalesetéből eredő sérüléséért fennáll-e az alperes kártérítési felelőssége, illetve a szolgálati jogviszonnyal összefüggésben keletkezett balesetet a felperes kizárólagos, elháríthatatlan magatartása okozta-e. A bizonyítási eljárás során a felperest személyesen, a felperes szüleit tanúként hallgatta meg. A felperes indítványára igazságügyi orvosszakértői bizonyítást rendelt el: igazságügyi orvosszakértőként dr. szakértőt igazságügyi orvosszakértőt rendelt ki, a szakértői véleményét többszöri kiegészítést követően - mint aggálytalant – ítélezése alapjául

elfogadta. Nem vitatott tényként rögzítette, hogy a felperest a baleset szolgálati viszonyával összefüggésben szolgálati feladatai ellátása során érte, önmagában ezt a körülményt olyanként értékelte, amely az alperes objektív kártérítési felelősségét megalapozza. A Hjt. rendelkezéseire figyelemmel a honvédelmi szervezet kárfelelősség alóli mentesülése körében rögzítette, hogy annak alapvető feltétele a baleset pontos mechanizmusának, kiváltó okának, a balesetben a károsult felperes szerepének és felelősségének kétséget kizáró megállapíthatósága. Teljes bizonyossággal kizárólag azt állapította meg, hogy a felperes szolgálati feladatai körében gépjárművezetői feladatokat látott el, lőszert szállított a lőtérre, majd érkezés után kiszállt a teherautó vezetőfülkéjéből, amikor a jobb lábával a talajra érve a térd sérülését szenvedte el. Ugyanakkor azt nem tudta megállapítani, hogy a felperes sérülését pontosan mi okozta, ennek során a felperes követett-e el bármilyen szabályszegést, szabálytalan munkavégzést; a balesetnek szemtanúja nem volt. Az alperes által hivatkozott mentesülési okot nem fogadta el, mert csak feltételezéseken és valószínűsítésen alapult, és azt nem tudta kétséget kizáróan alátámasztani, ezért az alperes mentesülésére és kármegosztásra sem látott lehetőséget. Rögzítette, hogy a gépjárműről történő leszállás során olyan magatartás, amely szabálytalan leszállásnak, leugrásnak, vagy óvatlan, vétlen, rossz mozdulatnak tekinthető nem volt. Önmagában az, hogy a felperes az előírás szerint szállt le a gépjárműről és ennek során térd sérülést szenvedett, további többletkörülmény fennállása nélkül nem minősíthető olyan kizárólagos és elháríthatatlan magatartásnak, amely az alperes teljes mentesüléséhez vezetne.

[10] Mindezek alapján arra jutott, hogy a balesettel összefüggésben a felperes kárát kétséget kizáróan bizonyítja az egészségi állapota és az egészségkárosodására vonatkozó okirati bizonyítékok, továbbá a perben beszerzett orvosszakértői vélemény, amely alapján igazolt a jobb térdkalács inkomplett törése és a jobb térd belső oldalszalag sérülése a baleset következtében. A sérülésből maradandó károsodás nem alakult ki, azonban a szubjektív panaszok (terhelés-csökkenés, fájdalom) igen; össz-szervezeti egészségkárosodása 5%-os, amely az alperesnél történt balesetből ered. A baleset következtében nem veszítette el semmilyen képességét, azonban a sérülés következményei fájdalomérzettel, fokozott terhelés esetén annak fokozódásával járhatnak. A felperes teherbíró képessége csökkent a sérülés következtében, amely 10%-os mértékű munkaképesség-csökkenést jelent; könnyű és közepesen nehéz fizikai munka végzésére alkalmas, azonban olyan feladatok elvégzésében akadályozott, amelyek igénylik a jobb térd fokozott erőfelfejtését.

[11] A továbbiakban azt rögzítette, hogy a baleset következtében a felperes élethez, testi épséghez és egészséghez, valamint szabadidő eltöltéséhez fűződő személyiségi joga sérült, amit a beszerzett bizonyítékok, elsősorban az orvosszakértői vélemény és a tanúvallomások alátámasztottak. A baleset következményei a felperes mindennapi életét negatívan befolyásolják, munkavégzésének körülményeit és szabadidős tevékenységeit egyaránt. A személyiségi jog sérelme alapján a sérelemdíj iránti igényt alaposnak találta, mértékének meghatározása során figyelemmel volt az eset körülményeire, így az egészségkárosodás és munkaképesség-csökkenés bekövetkezett mértékére, a baleset mindennapi életére gyakorolt negatív hatásaira, a munkavégzési körülményeire és szabadidős tevékenységére. A törvényszék mindezek alapján a felperes által követelt 4.000.000 forint összegű sérelemdíjat nem tartotta eltúlzottnak és arányban állónak találta a jogsértés súlyával és az eset körülményeivel; annak összegét az ítélethozatalkor fennálló értékviszonyok alapján határozta meg és késedelmi kamat megállapítását mellőzte.

[12] A baleset következtében napi 1 óra gondozó és heti 1-2 óra házi segítő igénybevételével felmerült vagyoni kártérítési igényt a keresőképtelen állomány alatt - 2021. december 8-ától 2022. februárig - indokoltnak és alaposnak találta, amit a felperes családtagjai láttak el. Az orvosszakértői vélemény és a szolgálati baleseti időszakban érvényes árlistája alapján a felperes által költség címén előterjesztett igényeket elfogadta. A bírói gyakorlat alapján rögzítette, hogy az egyes ápolás-gondozás, vagy segítség tevékenységért az alperes nem mentesülhet azon az alapon, hogy azt a felperes hozzátartozói ingyenesen látták el. Mindezek alapján 3 hónapra havi 30.000 forint alapulvételével összesen 90.000 forint gondozási költség, valamint havi 20.000 forint alapulvételével összesen 60.000 forint házi segítő költség és késedelmi kamatai megfizetését tartotta indokoltnak; ezt meghaladóan felperes által előterjesztett további költségigény vonatkozásában a keresetet alaptalansága okán elutasította.

[13] A kereset részbeni elutasítására figyelemmel 93-7 % arányban állapította meg a pernyertesség-pervesztesség arányát az alperesre terhesebben, amelynek megfelelően kötelezte az alperest az elsőfokú perköltség részbeni megfizetésére.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[14] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben tárgyalás tartását indítványozta és elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, harmadlagosan a sérelemdíj összege tekintetében az elsőfokú döntés megváltoztatását és annak 700.000 forintra történő csökkentését kérte, ezen túlmenően a másodfokú eljárással felmerült perköltségét felszámította, és annak megfizetésére kérte a felperes kötelezését.

[15] A fellebbezést megalapozó jogszabálysértés körében megjelölte a Kp. 78. § (2) bekezdését, 81.§ (1) bekezdés a) pontját, 84. § (2) bekezdését, a Pp. 346. § (5) bekezdését, a Hjt. 168. § (8) bekezdését, 172. § (2) bekezdését, 177. § (2) bekezdését, a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését.

[16] Az elsődleges fellebbezési érvelése szerint okiratellenes és jogszabálysértő az elsőfokú bíróságnak a munkáltató kártérítési felelősség alóli mentesülése körében kifejtett álláspontja és levezetése, amely szerinte a Kp. 78. § (2) bekezdésébe, a Pp. 346. § (5) bekezdésébe és a Hjt. 172. § (2) bekezdésébe ütközik. Sérelmezte, hogy nem vette figyelembe a törvényszék a védiratban előterjesztett érvelését, a felperes összehangolatlan, koordinálatlan mozdulata és a felelősség tekintetében. Fellebbezésében megismételte, hogy a felperes megfelelő oktatást kapott a gépjárművekre rendszeresített fellépők használatáról, a gépjárműről történő le- és felszállásról, valamint a munkáltató biztosította számára is a

márkanév bakancsot, ami a sarokrész energiaelnyelő képessége által szavatolja a személyi állomány alsó végtagjainak biztonságát, fokozott igénybevételt eredményező körülmények között is. Érvelése szerint az ítélet indokolása ebben a vonatkozásban nem áll összhangban a csatolt – munkáltató által felvett – baleseti jegyzőkönyvvel és a szakértői véleménnyel sem, miután a beleset két mechanizmusból következhetett be: a felperes vagy nem az utolsó lépcsőfokról lépett le, vagy az utolsó lépcsőfokról lépett le és megbicsaklott a térde, mivel rálépett egy ottani környezeti tárgyra. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a baleseti jegyzőkönyv rögzítette, hogy a talaj a földetérés helyén egyenletes volt, így az alperes szerint a baleset csak a felperesi ráhatás következtében alakulhatott ki, tehát vagy nem a megfelelő lépcsőről lépett le (leugrott), vagy pedig rossz mozdulatot hajtott végre. Az egységes bírói gyakorlat alapján hangsúlyozta, hogy egy rossz lépésből vagy mozdulatból eredő baleset a munkavállaló részéről elháríthatatlan és kizárólagos magatartásnak minősül, mivel a munkavállaló figyelmetlenségének, szándékos vagy gondatlan szabályszegő magatartásának megakadályozására a munkáltatónak törvényes lehetősége nincs. A kárt szenvedett fél összehangolatlan vagy koordinálatlan mozdulata minden esetben személyi tényező sorában feltüntetett figyelmetlenségként kerül meghatározásra, és a bekövetkezéséért a felelősség tekintetében kizárólag a munkavállaló határozható meg, ok-okozati összefüggés felállítása alapján (Kúria Mfv.I.10.220/2019/5.). A baleset egyetlen lehetséges okának ezért a felperesnek a gépjárműről történő lelépését (leugrását), azaz elháríthatatlan magatartását tartotta megállapíthatónak. Megfordítva az eset magyarázatát utalt arra, hogy ha a felperes nem rossz mozdulattal, hanem szabályszerűen, megfelelően ugrott volna le a gépjárműről, akkor nem sérült volna meg, így a kizártság logikája alapján hivatkozott a honvédelmi szervezet felelősség alóli mentesülésére. Kitért arra is, hogy a szakértői véleményt aggályosnak tartja, mert ellentétes megállapítást tett a Magyar Honvédség központjában 2021. december 22. napján rögzített ambuláns lappal szemben, ugyanis a felperes egészségügyi rendellenessége régi szakadás vagy sérülésből következik, ezzel ellentétben állapította meg a szakértő, hogy bármely korábbi egészségügyi állapotának nincs köze a balesethez.

[17] Másodlagos fellebbezési kérelmében az elsődleges fellebbezési érvein alapuló, a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésébe ütköző indokolási kötelezettség megsértését jelölte meg; állítása szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét egyrészt az ítélet ellentmondó megállapításai miatt, másrészt az anyagi jogszabályok helytelen, illetve nem hatályos alkalmazásából következően megsértette. Ennek kapcsán felhívta az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, továbbá a BDT2004.1085. számú eseti döntésében foglaltakat. Állította, hogy miután a törvényszék az alperes érveit figyelmen kívül hagyta, ezért elzárta a szabad bizonyítás és az eljárási igazságosság elvének megfelelő jogai gyakorlásától; attól, hogy a tényállást bizonyíthassa, döntését a Kp. 78. §-ba, Pp. 2. § (2)-(3) bekezdésébe, 263. §-ba, 267. §-ába ütközőnek tartotta és annak kiegészítése szükségességét hangsúlyozta.

[18] A harmadlagos fellebbezési kérelmében a sérelemdíj megállapított mértékét vitatva a Hjt. 168.§ (8) bekezdés, valamint a Ptk. 2:52. § (5) bekezdés sérelmére hivatkozott. A sérelemdíj összegezésére kapcsán álláspontja szerint figyelembe kell venni, hogy a felperes milyen sérülést szenvedett, annak 3-4 hónapig tartó gyógyulási időtartamát továbbá azt, hogy nem kellett műteni és a felperes mindennapi életében beállt változásokat: maradandó károsodása nem alakult ki, a háztartási munkák elvégzésére való képességét; össz-szervezeti egészségkárosodásának 5 %-os mértékét, amely teljes egészében a baleseti eredetű. Hangsúlyozta, hogy a felperes megélhetése, egzisztenciális biztonsága a balesetet követően is

biztosított volt, a balesetkori munkakörét a továbbiakban is el tudta látni, anyagi helyzetében változás nem állt be, illetményében csökkenés-, a szociális életében és családi körülményeiben változás nem következett be. Kitért továbbá a sérelemdíj kompenzációs és magánjogi büntetés jellegére, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a sérelemdíj nem kártérítés, annak célja nem lehet a teljes reparáció és kompenzáció, ugyanis az a jog által kínált és a sérelem társadalmi megítélése szerinti súlyosságával arányos jóvátétel; a sérelem objektív és nem a sérelmet szenvedett által szubjektíven megélt mértékéhez kell igazodnia; a mértéktartáson alapuló józan belátáson kell alapulnia. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a sérelemdíj összegének meghatározása során, hogy a honvédelmi szervezetnek nem volt tényleges ráhatása a baleset bekövetkezésére, magatartása nem mondható ismétlődőnek, valamint a baleset felperesre gyakorolt hatásai a beosztására való alkalmasságát nem érintik. Hivatkozott továbbá az összehasonlításra alkalmas ügyek körében a Kúria Mfv.10.045/2019/7. számú ítéletére, amelyben 5 %-os egészségkárosodás esetén 700.000 forint sérelemdíjat ítélték meg úgy, hogy a precedensképes döntés tényállása szerint a balesetet elszenvedőnek műtétre és gyógytornára is szüksége volt. Mindezekre tekintettel a 4.000.000 forintos sérelemdíjat eltúlzottnak, kirívóan aránytalannak tartotta, és a jelentkező hátrányok kompenzálására elegendő 700.000 forintra való csökkentését kérte a jelenleg fennálló ár- és értékviszonyok figyelembevételével.

[19] A másodfokú perköltségigényét az ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: régi IMr.) 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján számította fel, a tárgyaláson a perköltségigény jogalapját a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendeletre (a továbbiakban: IMr.) módosította.

[20] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségében való marasztalását kérte az IMr. szerint pertárgyérték alapján árával növelt összegben. Állította, hogy az elsőfokú bíróság megalapozott döntést hozott, melynek indokaival egyetértett. Az elsődleges fellebbezési petitum tekintetében rámutatott arra, hogy az alperes megismételte az elsőfokú eljárásban előadottakat, mely szerint a baleset a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása miatt következett be, ugyanakkor alaptalanul hivatkozott a honvédelmi baleseti jegyzőkönyvben foglalt egyenletes terepre, mivel azt egyetlen peradat sem támasztotta alá, ezért azt az elsőfokú bíróság nem tekintette bizonyított ténynek. Hozzátette, hogy a munkáltató az elsőfokú bírósági eljárásban a baleseti jegyzőkönyv felvételének- és a helyszín terepkörülményeit nem tárta fel. Hangsúlyozta, hogy a baleset egy gyakorlótéren következett be, amelynek terepviszonyai különböznek a köznap értelemben vett szilárd burkolattal ellátott egyenletes felülettől. Az egyenletesség nem zárja ki a talaj kisebb egyenetlenségeit (fücsomó, kődarab, kisebb mélyedés stb.), amelyek okozhatták a perbeli sérülést. Azzal érvelt, hogy az alperes a szakértői vélemény aggályosságára a fellebbezési eljárásban már nem hivatkozhat, mivel azt az elsőfokú eljárásban elmulasztotta.

[21] A másodlagos fellebbezési kérelmet cáfolva állította, hogy az ítélet indokolása megfelel a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésében foglalt követelményeknek, az alperes nem tudott megjelölni konkrét hiányosságot; iratellenesen és megalapozatlanul állította, hogy az elsőfokú eljárásban el lett volna zárva a bizonyítástól és érvelésének kifejtésétől.

[22] A harmadlagos fellebbezési kérelem kapcsán egyetértett az alperes által a sérelemdíj összegszerűsége körében mérlegelendő szempontok ismertetésével, ennek megfelelően az elsőfokú ítélet értékelte a felperes által átélt fájdalmakat, szenvedéseket, kellemetlenséget és a maradványállapotot. Annak a jelentőségét hangsúlyozta, hogy milyen mértékű életminőség-változást hozott a baleset a felperes számára; az állandó terhelésre, megerőltetésre fokozódó fájdalom és a terhelhetőség jelentős csökkenése olyan tényezők, amelyek a mindennapi életben zavart, korlátozást jelentenek, ugyanis a láb az alvással töltött időszakon kívül minden tevékenységben szerepet játszik, ezért a fenti tünetek az ébrenlét ideje alatt folyamatosan jelentkeznek. Kiemelte továbbá, hogy a baleset a felperest fiatal felnőttkorban érte, és annak következményeit a teljes hátralévő életében viselnie kell. Mindezeket figyelembe véve a 4.000.000 forint összegű sérelemdíjat helytállónak, és az ítélethezatalankori ár- és értékviszonyoknak megfelelőnek tartotta. A hivatkozott eseti döntést több okból sem fogadta el, mert abban az ügyben az elsőfokú bíróság sérelemdíjban marasztaló ítéletét a másodfokú bíróság megváltoztatta, és a keresetet elutasította; másrészt ott a felperes 700.000 forintos sérelemdíj iránt terjesztette elő igényét, ezért annál többet megítélni nem lehetett volna; valamint az elszenvedett sérüléseket, és a 11 évvel korábban - 2014-ben - bekövetkezett balesetet más ár- és értékviszonyok alapján kellett elbírálni.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[23] A fellebbezés az alábbiak szerint alaptalan.

[24] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül. E keretek között eljárva a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívta, azokat megfelelően alkalmazta, ítéletének indokolásában az alperes kártérítési felelőssége és a sérelemdíj, valamint a vagyoni kártérítés megállapítása körében jogi indokait részletesen kifejtette, amelyekkel a másodfokú bíróság is egyetértett.

[25] Mindenekelőtt rögzítendő, hogy a Fővárosi Ítéltábla vizsgálódásának irányát egyfelől a Kp. 100. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a fellebbezést megalapozó jogszabálysértés, a fellebbezésben pontosan megjelölt – az alperes állítása szerint az elsőfokú bíróság által megsértett – jogszabályhelyek határozták meg. A Kp. 100. § (2) bekezdése helyes értelmezésével kapcsolatban a Kúria már több ízben (Kfv.VII.37.422/2020/8. – BHGY K-KJ-2020-404, Kfv.VII.37.651/2020/6. – BHGY K-KJ-2020-385) hangsúlyozta, hogy ezeknek az együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit. Erre figyelemmel, az alperes bár a teljes ítéletet támadta, a vagyoni kártérítés és a keresetet elutasító rendelkezés kapcsán

fellebbezési kérelme indokai kifejtésével adós maradt, ezért az elsőfokú döntés ezen rendelkezéseit érintő vizsgálatát az ítéltábla mellőzte. Ezen kívül az alperes az elsődleges, – az ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására irányuló – fellebbezése körében bár a szakvélemény aggályosságára vonatkozó indokait is előadta, azonban arra vonatkozóan jogszabálysértést (Pp. 316. § (1) bekezdés) nem jelölt meg, emiatt az ítéltábla a szakértői vélemény aggályossága körében sem vizsgálódhatott, és ebből következően azt az elsőfokú bírósággal egyezően a tényállás alapjául, mint aggálytalant vette figyelembe.

[26] Az ügy érdemét illetően a kereset elutasítására irányuló elsődleges fellebbezés lényegében a munkáltató kártérítési felelőssége alóli mentesülésének téves értékelését kifogásolta, mivel azt állította, hogy a baleset kizárólag a felperes rossz lépésből vagy mozdulatából eredően következett be, ami a munkavállaló részéről elháríthatatlan és kizárólagos magatartásnak minősül. Erre vonatkozóan a figyelembe vehető tények és bizonyítékok jogszabálysértő (Kp. 78. § (2) bekezdés, a Pp. 346. § (5) bekezdés, Hjt. 172. § (2) bekezdés) mérlegelését támadta. A munkáltató által felvett baleseti jegyzőkönyv és a szakértői vélemény alapján állította, hogy a beleset oka felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartásából (ráhatás) következett be, mert a teherautó nem megfelelő lépcsőfokáról lépett le (leugrott), vagy pedig rossz mozdulatot hajtott végre. A szakértői véleményben rögzített azon lehetőséget, hogy az utolsó lépcsőfokról lelépve rálépett egy ottani környezeti tárgyra és emiatt megbicsaklott a térdé elvetette, mivel a baleseti jegyzőkönyv rögzítette, hogy a talaj a földetérés helyén egyenletes volt.

[27] A mentesülés körében a másodfokú bíróság utal a Hjt. 172. § (2) bekezdésére, eszerint mentesül a honvédelmi szervezet a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Ez alapján az alperesnek kellett bizonyítania a törvényi konjunktív feltételek fennállását, ennek azonban nem tett eleget. A perbeli esetben nem vitás, hogy a baleset helyszíne a munkavégzés helyének minősül, annak adottságai és talaja a munkáltató ellenőrzési körébe tartozott. A peradatok (bizonyítékok) alapján a munkáltató, de a felperes részéről sem volt mulasztás vagy szabálytalan munkavégzés (szolgálatteljesítés) megállapítható. A károkozó körülmény kizárólag akkor nem minősül elháríthatónak, ha a munkáltató átlagos erőfeszítésének, a technika átlagos eredményeinek felhasználásával nincs ráhatása annak keletkezésére vagy kiküszöbölésére. Az alperes nem bizonyította, hogy a káreseménnyel nem kellett számolnia, és hogy az elháríthatatlan lett volna, miután arra vonatkozó bizonyíték nem állt rendelkezésre, ami a felperes rossz lépését vagy mozdulatát, illetve a teherautó lépcsőjéről való szabálytalan leugrását igazolná. Önmagában a felelősség alóli mentesülés igazolására az alperes által felvett baleseti jegyzőkönyvben rögzített egyenletes talajra vonatkozó leírás nem alkalmas; a felperes nem ismerte el, hogy szabálytalanul lépett volna le a talajra, illetve rossz mozdulatról és egyenletes talajviszonyokról sem számolt be; mindezek, - így a baleset közvetlen okának - megállapíthatósága hiányában az alperes nem mentesülhet az objektív felelősség alól. Mind a szolgálati jogviszonnyal való összefüggés, mind a kárral való okozati összefüggés igazolást nyert, így a Hjt. 172. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi feltételek (amelynek megsértésre jogszabályhely megjelölésével az alperes nem is hivatkozott) fennálltak, az alperes fellebbezése ezért nem foghatott helyt.

[28] A Kúria BHGY-ban közzétett (K-MJ-2020-73) Mfv.I.10.220/2019/5. számú döntése a perbeli esettel nem ügyszomszomszagos, mivel annak tényállása lényeges kérdésben eltér a jelen ügytől, abban ugyanis a felperes következetesen nyilatkozott arról, hogy a baleset egy rossz mozdulat, egy félrelépés következménye volt.

[29] A másodlagos fellebbezési kérelem alapján az ítéltábla nem látott lehetőséget az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére sem. A Kp. 84. § (2) bekezdése

alapján alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdései szerint az ítélet indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. A jogi indokolásban a bíróság rögzíti az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak fogadott el, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[30] Az elsőfokú ítélet indokolása a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésében foglalt követelményeknek megfelel, mert a bíróság felsorolta az alkalmazott jogszabályokat, a bizonyítékok alapján megállapított tényeket és a levont következtetést, az ügyre vonatkozó jogi érvelést az ítélet tartalmazza, a rendelkezésre álló bizonyítékok értékeléséről a törvényszék az ügy érdemi elbírálásához szükséges mértékben számot adott. A másodfokú bíróság a kártérítési felelősség alóli mentesülésre vonatkozó kifogás kapcsán utal arra, hogy az elsődleges fellebbezés körében kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság ekörben a bizonyítékok értékelését és a bizonyítás eredményének mérlegelését helyesen végezte el, annak felülmérlegelésére az ítéltábla nem látott lehetőséget. A másodfokú bíróság rámutat arra is, - ahogyan a fellebbezési ellenkérelemben a felperes helyesen állította - hogy az alperes az elsőfokú eljárásban nem volt elzárva a bizonyítástól és érvelésének kifejtésétől, a helyes bizonyítási teherről való kioktatásnak megfelelő pervezetés mellett a felek a bizonyítási indítványait előterjesztették, a törvényszék ennek megfelelően a bizonyítási eljárást lefolytatta, tanúkat hallgatott meg, okiratokat szerzett be, a szakértői vélemény benyújtását követően, annak az alperes többszöri kérelmére történő kiegészítését rendelte el, amely a tényállását megalapozta. A bizonyítékok mérlegelése eredményeként bizonyítottnak ítélt tényeket az ítélet tényállása helyesen rögzítette, a mérlegelés során számba vett bizonyítékokat és ezek értékelését a jogi indokolás kimerítette (BDT2015. 3421.). Az alperes általános jelleggel hivatkozott csupán arra, hogy nem biztosította számára a bíróság a bizonyítást, azonban konkrétan nem adta elő a fellebbezésében, hogy mely bizonyítás elmaradását hiányolja, emiatt ezen fellebbezési érvelése sem vezetett eredményre.

[31] Végül harmadlagos fellebbezésében az alperes a sérelemdíj mértéke körében figyelembe vehető tények, valamint az azt alátámasztó bizonyítékok jogszabálysértő (Hjt. 168. § (8) bekezdés, a Ptk. 2:52. § (5) [helyesen:(3)] bekezdés mérlegelését támadta, azonban az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárást itt nem kifogásolta, annak hiányosságát nem állította, bizonyítási indítvány elmaradását nem sérelmezte, elutasítását nem vitatta és erre vonatkozóan jogszabálysértést sem jelölt meg. Emiatt kizárólag az alperes előtt lefolytatott megelőző eljárásban és a peres eljárás során rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapított tényeket lehetett górcső alá vonni. Az ítéltábla felülbírálata során az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetéseket nem vont le, a tényeket eltérően nem minősítette. Erre tekintettel az ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a törvényszék a Kp.78.§ (2) bekezdésének és a Ptk. 2:53. § (3) bekezdésének megsértésével határozta-e meg az alperes által a felperes részére fizetendő sérelemdíj mértékét. Ennek során tekintettel kellett lenni arra, hogy a sérelemdíj összegét meghatározó jogerős ítélet akkor sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését és a Kp.78.§ (2) bekezdését (Pp. 279. § (3) bekezdés), ha nem mérlegeli az eset összes körülményét, vagy mérlegelése nem felel meg a logika követelményeinek. Önmagában ugyanis nem támadható a sérelemdíj összegszerűsége, ha a mérlegelés nem okszerűtlen, és nem ellentétes a logika szabályaival (Kúria Pfv.IV.21.993/2018/7.). A sérelemdíj összegének felülmérlegeléssel történő módosítására csak a mérlegelés körében irányadó körülmények jogszabálysértést megvalósító okszerűtlen értékelése ad alapot (Kúria Gfv.VII.30.284/2020/3.). A sérelemdíj összegét érintő fellebbezés

során azt is vizsgálni kell, hogy az elsőfokú bíróság a felperest ért nem vagyoni hátrányokat teljeskörűen feltárta-e, azokat a sérelemdíj mértékének meghatározásakor kellő súllyal értékelte-e, valamint ennek során figyelemmel volt-e a sérelem bekövetkeztékori értékviszonyokra és a hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlatra (Kúria Pfv.III.21.191/2021/3., Pfv.III.21.133/2020/10.). A bíróságnak a sérelemdíj mértékének meghatározásakor az irányadó bírói gyakorlatot és az abban megjelenített értékviszonyokat a Pp. 279. § (3) bekezdése szerinti mérlegelési tevékenysége során kell értékelnie (Kúria Pfv.III.20.029/2020/8.). Az alperes mérlegeléssel szemben támasztott fenti követelményekre, annak felsorolt szempontjaira – a felhívott Mfv.10.045/2019/7. számú eseti döntésre hivatkozva – maga is utalt. Annak alátámasztását hiányolta, hogy a sérelemdíj összegét a bírói gyakorlatra, az őt ért hátrányokra, a jogsértés idején fennállott értékviszonyokra, a jogsértés súlyára és jellegére, valamint a sérelemdíj magánjogi büntetés funkciójára figyelemmel állapította meg. Az alperes ennek ellenére kizárólag azt indokolta, hogy álláspontja szerint a javára megítélt sérelemdíj mértéke miért nem felelt meg az összehasonlításra alkalmas bírói gyakorlatnak, miután annak 700.000 forintra való leszállítása iránti fellebbezési petiumához kizárólag a megjelölt precedensképes ítéletben foglaltakra hivatkozott. Az általa külön is megjelölt további szempontok (sérülése műtetet nem igénylő 3-4 hónapig tartó gyógyulási időtartama, a mindennapi életében beállt változások, maradandó károsodás elmaradása, a háztartási munkák elvégzésére való képességét; össz-szervezeti egészségkárosodásának 5 %-os mértéke, megélhetése, egzisztenciális biztonsága stb.) érvényesítéséhez kapcsolódó konkrét, a jogszabálysértő jellegének alátámasztására alkalmas jogi érvelést a kérelem nem tartalmazott.

[32] A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy a sérelemdíj esetében is irányadó, hogy a más, összehasonlításra alkalmas ügyekben hozott döntéseket nem lehet automatikusan alapul venni, mert az egyéni körülmények és az egészségkárosodásból származó hátrányok különbsége az, ami alapot adhat az eltérő mértékű nem vagyoni kártérítés megállapítására (Kúria Pfv.III.20.279/2018/4.). A bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntéseinek értékelése semmiképpen sem jelenthet valamiféle mechanikus, számszerűsíthető összevetésen alapuló vizsgálatot (Kúria Pfv.III.22.392/2016/6.). A bírói gyakorlatban formálódó értékszínvonal az összeg meghatározásának csak a nagyságrendi behatárolásához ad szempontot. A személyiségi jogsértések és hátrányos következményeik különbözőségei nem teszik lehetővé az eltérő összegek ennél pontosabb összevetését. Az ítéletben nem azt kell megindokolja a bíróság, hogy mennyiben tér el más korábbi döntésektől, hanem azt, hogy az adott ügy egyedi körülményei milyen összeg meghatározását indokolják (Kúria Pfv.III.20.210/2017/4., Pfv.III.20.566/2021/5.).

[33] A törvényszék a felperest megillető sérelemdíj mértékének meghatározása során a mérlegelés körébe vont körülmények között a hasonló tényállású ügyekben kialakított és összehasonlításra alkalmas bírói gyakorlatot ugyan nem nevesített; azt megjelenítő eseti döntéseket sem jelölt meg, és a fellebbezésben felhívott határozatra sem utalt, ugyanakkor a perben beszerzett bizonyítékok, elsősorban az orvosszakértői vélemény és a tanúvallomások alapján értékelte, hogy a felperes a balesetből eredően milyen fokú jobb bokasérülést szenvedett el, annak gyógytartamát, az abból kialakult 5%-os egészségkárosodás mértékét és azt, hogy maradandó károsodás ugyan nem alakult ki, azonban szubjektív panaszok (terhelés-csökkenés, fájdalom) bekövetkezését értékelte; továbbá figyelemmel volt arra, hogy a baleset következtében nem veszítette el semmilyen képességét, azonban a sérülés következményei fájdalomérzettel, fokozottabb terhelés esetén annak fokozódásával járhatnak; a teherbíró-képessége csökkent a sérülés következtében, mely 10% mértékű munkaképesség csökkenést jelent. A felperes könnyű és közepesen nehéz fizikai munka elvégzésére alkalmas, azonban olyan feladatok elvégzésében már akadályozott, melyek igénylik a jobb térd fokozott erő kifejtését. Mindezek alapján megállapította, hogy a baleset következtében sérült a felperes

élethez, testi épséghez és egészséghez, valamint szabadidő eltöltéséhez fűződő személyiségi joga. Rögzítette, hogy a baleset következményei negatívan befolyásolják a felperes mindennapi életét, munkavégzésének körülményeit, szabadidős tevékenységeit. Az eset körülményei (a balesetből származó egészségkárosodás, illetve munkaképességsökkenés mértéke, a balesetnek a mindennapi életére, munkavégzési körülményeire, illetve szabadidős tevékenységére gyakorolt negatív hatásai) és következményei értékelése és mérlegelése alapján a felperes által követelt 4.000.000 forint összegű sérelemdíjat nem találta eltúlzott mértékűnek, amely indoklása szerint arányban áll a jogsértés súlyával, az eset összes körülményeivel. Mindezek figyelembevételével az ítéltábla szerint a jogsérelmet szenvedett személyek közötti indokolatlan különbségtételhez vezető, a hasonló tényállású és azonos időszakban hozott ügyekben született döntésektől való számottevő eltérés nem mutatkozott. A Kúriának a fellebbezésben hivatkozott Mfv.I.10.045/2019/7. számú (K-MJ-2019-256) ítéletével való összevetését, a tényállásban és annak megítélésében mutatkozó jelentős eltérés nem tette lehetővé, mivel a megjelölt precedensügyben a sérelemdíjat megállapító elsőfokú döntés megváltoztatására és a felelősség alóli mentesülés folytán a kereset jogerős elutasítására került sor. Mindezek miatt az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott sérelemdíjra vonatkozó rendelkezése a felperes által megjelölt okból a Hjt. 168. § (8) bekezdését és a Ptk. 2:53. § (3) bekezdését nem sértette.

[34] Az alperes fellebbezése a fentiek okán sikerrel nem tudta támadni az elsőfokú ítéleti álláspontot, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - az indoklásában foglaltak szerint - a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[35] A fellebbezése alapján az alperes pervesztes lett, ezért a másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes alperest a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, annak mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségekről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (3) bekezdésére 3. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint (4) bekezdéseire figyelemmel állapította meg, amelynek során a felperes által felszámított (pertárgyérték 5%-át kitevő 207.500 forint+áfa) költség (263.525 forint) összegét a pertárgy értékére tekintettel megfelelőnek ítélte.

[36] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű (332.000 forint) illetéket az alperest az Itv.5.§ (1) és (2) bekezdése alapján megillető teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdéseire figyelemmel az állam viseli.

[37] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2026. március 26.

dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
a tanács elnöke

dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Tóth László s.k.
bíró